

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év április hó 30. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A pénzhamisítás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a **III. r.** terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Bíróság 12.B.827/2004/52. számú ítéletét és a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.62/2007/21. számú ítéletét a III. r. terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 62.160 (hatvankettőezer-százhatvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Fővárosi Bíróság a 2006. november hó 30. napján kihirdetett 12.B.827/2004/52. számú ítéletével a III. r. terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett pénzhamisítás előkészületének vétségében. Ezért őt 400 napi tétel (800 forint egy napi tétel összegű) összesen 320.000 forint pénzbüntetésre ítélte és kötelezte a felmerült bűnügyi költségek egy részének a megfizetésére.

A megállapított tényállás szerint az 1953-ban született III. r. terhelt német állampolgár, építészmérnök szakképzettségű, nő, 2 kk. gyermeke van.

A tényállás I. pontja a III. r. terhelttel kapcsolatban azt rögzíti, hogy a 2000 júniusában L. J. által megszerzett hamis

kincstárjegyekből 2000 utolsó negyedéve és 2001 első negyedéve közötti időben, közelebbről meg nem állapítható időpontban és körülmények között, forgalomba hozatal céljából külföldön a III. r. terhelt birtokába került három, egyenként 100 millió amerikai dollár névértékű hamisított, az Egyesült Államok Államkincstára által 1934-ben kibocsátott, kincstárjegynek feltüntetett értékpapír.

A II.r. terhelt tudta, hogy az általa megszerzett értékpapírok hamisítványok, ezért fiktív meghatalmazást készített vagy készíttetett, amely szerint a Szovjetunió Nehézipari-, Energetikai- és Szállító-gépgyártási minisztere, 1993. május 24. napján átadja az Egyesült Államok Államkincstára által 1934-ben kibocsátott kincstárjegyet, a III.r. terhelt részére. Az okirat tartalma szerint ennek célja, hogy a meghatalmazott az értékpapírokat fedezeti, eladási joggal vagy harmadik személynek átadva eszközként használhassa fel, hogy ezáltal pénzügyi erőforrásokat szerezzen.

A hamis okirat keltezésének időpontjában sem a Szovjetunió, sem az említett minisztérium nem létezett. Az egykori miniszter hivatalos levélpapírjának fejlécét pontatlanul utánzó meghatalmazásra a minisztériumot 1987. és 1989. között vezető aláírását ráhamisították.

A tényállás I/3. pontja szerint a II. r. terhelt a birtokában lévő 3 db ugyanilyen 100 millió dolláros kincstárjegy banki letétbe vétele érdekében 2001. június 14. napján tárgyalást folytatott a Bank Rt. Letétkezelési Főosztályán. Ekkor és ott a nála lévő kincstárjegyek eredetiségének igazolására bemutatta a III.r. terhelt birtokában lévő három kincstárjegy eredetigazolására hamisított, szovjet miniszteri meghatalmazás német nyelvű változatának a másolatát is.

A tényállás I/7. pontja szerint az I. r. terhelt a birtokában lévő kincstárjegyek értékesítése vagy hitel fedezeteként történő lekötése érdekében közvetítő útján kapcsolatot vett fel a Bróker cég képviselőjének vélt személlyel, aki valójában az amerikai Szövetségi Nyomozó Iroda (FBI) fedett nyomozója volt. A vele megbeszélte találkozóra 2001. augusztus 7-én 11 órakor került sor a budapesti Hotel tárgyalótermében, amelyen egyik oldalról a magát üzletembernek kiadó FBI fedett nyomozó, másik oldalról pedig I.r. és III.r. terhelt és kísérőik vettek részt.

A megbeszélésen a két terhelt előadta, hogy a III.r. terhelt birtokában lévő - a letétbe helyezés végett felajánlott - hamis kincstárjegy csak színes fénymásolatban van náluk. Annak érdekében, hogy a tárgyalópartner egy ilyen értékpapírt eredetben is láthasson, az I.r. terhelt magával hozta és megmutatta az ő

birtokában lévő 3 db ugyanilyen kincstárjegyet, valamint az azokhoz tartozó kísérő iratokat is.

A tárgyalás során I. r. és III. r. terhelt megbeszélést folytatott amerikai tárgyalópartnerével a kincstárjegyek letétbe helyezésével kapcsolatban, külön kitérve az értékpapírok gyanús jellegére és az emiatt szükséges elővigyázatosságra.

A megbeszélés közben, 12 óra 15 perckor az eseményeket figyelemmel kísérő magyar rendőri szervek intézkedés alá vonták a találkozón résztvevő terhelteket.

A jogi indokolás körében az elsőfokú bíróság kifejtette: a III. r. terhelt tudatta az I. r. terhelttel, hogy az ő birtokában is van 3 db egyenként 100 millió dollár névértékű kincstárjegy. Ezt a három értékpapírt Magyarország területére nem hozta be.

A III. r. terhelt azzal a magatartásával, hogy I. r. terhelttel közölte a kincstárjegyek sorozatszámát és azokkal kapcsolatos forgalomba hozatali szándékát, megvalósította a pénzhamisítás elkövetésére irányuló felhívást.

A III. r. terhelt ezt követően 2001. augusztus 7-én beutazott Magyarországra azzal a céllal, hogy a forgalomba hozatalról tárgyaljon. E találkozót az I. r. terhelt szervezte meg és részt is vett a megbeszélésen. III. r. terhelt e cselekménye a pénzhamisítás közös elkövetésében való megállapodásnak minősül.

A felhívás és a közös elkövetésben megállapodás egyaránt olyan magatartás, amely a Btk. 18. §-ának (1) bekezdése értelmében előkészületnek minősül és a Btk. a pénzhamisítás előkészületét büntetni rendeli.

Mivel a III. r. terhelt egymást követő rövid időn belül, több esetben fejtett ki előkészületnek minősülő magatartást, ezért a bíróság a cselekményét folytatólagosan elkövetett pénzhamisítás előkészülete vétségének minősítette.

A felmentés végett bejelentett védelmi fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2007. október hó 10. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdetett 3.Bf.62/2007/21. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a III. r. terheltre vonatkozó részében megváltoztatta és cselekményét közokirat-hamisítás büntettének minősítette. Egyebekben a reá vonatkozó részében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a tényállást akként módosította, hogy a III. r. terhelt ismeretlen időben, ismeretlen forrásból jutott a hamis 100 millió dollár névértékűnek feltüntetett értékpapírokhoz.

A tényállást kiegészítette azzal, hogy a terheltek valamilyen tudomással bírtak arról, hogy a III.r. terhelt által átadott, a Szovjetunió Nehézipari Energetikai- és Közlekedés-gépgyártási Minisztériuma fejlécével kiállított, és aláírásával ellátott okirat hamis. A keltezésnek megfelelő időben sem a Szovjetunió, sem a minisztérium, sem a miniszter nem állt már fenn, illetőleg nem volt hivatalban.

Megállapította az ítéletábra, hogy a terheltek terhére rótt cselekmények elkövetése kapcsán a terheltek birtokába került, illetve általuk felhasznált, az Amerikai Egyesült Államok Államkincstára által 1934-ben kibocsátott kincstárjegyek nem felelnek meg a Btké. 24. §-ában a pénz fogalmával szemben támasztott követelményeknek, s ezért a pénzhamisítás elkövetési tárgyai nem lehetnek.

Az ítéleti tényállás I/7. pontja szerint I.r. és a III.r. terheltek egy FBI fedett nyomozóval tárgyaltak. A terheltek magatartása nem az FBI nyomozónak a megtévesztésére irányult. Szándékaik szerint az általuk egy bróker cég képviselőjének ismert nyomozónak kívánták az értékpapírokat átadni azzal, hogy ő a későbbiekben egy amerikai bankot fog ezekkel úgy megtéveszteni, hogy náluk helyezi letétbe a hamisítványokat. A terheltek cselekménye nem irányult közvetlenül a banktisztviselő megtévesztésére, hanem csupán egy közvetítő megtévesztésére, ennél fogva a csalás elkövetésére irányuló cselekményük előkészületi szakban megrekedt.

Amennyiben a terheltek nem csupán közvetítőként értékelték volna az FBI ügynök magatartását, hanem banki alkalmazottnak vélték volna, és ily módon őt kívánták volna megtéveszteni, a cselekményük kísérleti szakba jutott volna, ám nem csupán alkalmatlan eszközzel, hanem alkalmatlan tárgyon elkövetett is lett volna. Az FBI ügynök ugyanis nem bankár, nem pénzügyi alkalmazott, hanem csupán annak adta ki magát a terheltek megtévesztése érdekében. Ennél fogva a terheltek cselekménye kétszeresen is alkalmatlan kísérletnek minősülne.

Rámutatott továbbá az ítéletábra, hogy az ügyész az elsőfokú eljárás során a terheltekkel szemben a magánokirat-hamisítás vétsége miatt mellőzte a vádemelést. Elkerülte ugyanakkor mind a vádhatóság, mind az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy a vádirati és az ítéleti tényállás is tartalmazza, hogy a III. r. terhelt tudta, hogy az általa megszerzett értékpapírok hamisítványok, éppen ezért egy fiktív meghatalmazást készített vagy készíttetett, amely szerint a Szovjetunió Nehézipari Energetikai- és Szállító-gépgyártási minisztere 1993. május 24. napján hasznosításra átadta számára az értékpapírokat.

A tényállás I/2/3. pontja tartalmazza, hogy Pál I. r. terhelt kapcsolatba lépett a III. r. terhelttel, akitől a forgalomba hozatal érdekében megszerezte a nála lévő értékpapírok sorozatszámain túlmenően az azok eredetének igazolására készített hamis miniszteri meghatalmazás másolatát is, amely felhatalmazta Block Alexander a III. r. terheltet az értékpapírok hasznosítására.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ez az okirat hamisítvány. Azt a III. r. terhelt készítette vagy készíttette, míg az I. r. és a II. r. terheltek felhasználták azt. (A tényállás szerint nem azt, hanem a másolatát használták fel.)

A Pp. 195. §-ában foglalt meghatározásra figyelemmel ez az okirat látszólag közhitelesen igazolta a benne foglaltakat, a törvény pedig nem tesz különbséget külföldi vagy magyar okiratok között, azok egyaránt jogvédelem alatt állnak.

A Fővárosi Ítéltábla ezért a III. r. terhelt cselekményét a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint minősülő és büntetendő közokirat-hamisítás büntettének minősítette.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a III. r. terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítvány szerint a terhelt terhére megállapított közokirat-hamisítás büntettének elkövetési tárgyát képező okiratot egy nem létező ország nem létező minisztériuma állította ki. Miután ekként a közokirat eredeti formájában sem létezhetett, így arra hamisítást sem lehetett elkövetni.

Tévesen állapította meg a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla, hogy a külföldi és a magyar okiratok azonos jogvédelem alatt állnak. A külföldön kiállított okiratnak ugyanis csak akkor van a belföldön kiállított közokirattal azonos bizonyító ereje, ha a megfelelő felülhitelesítése megtörtént. A magyar jog alkalmazása szempontjából tehát a minisztériumi irat nem lehetett alkalmas semmilyen joghatás kiváltására, illetőleg a közokirat szerepének a betöltésére.

Az ítéletek többféle módon jelölik meg a hamisított minisztériumi iratot, meghatalmazásnak, igazolásnak, szerződésnek nevezik meg, a III. r. terhelt pedig felajánlásnak nevezte.

A védelem rendelkezésére álló másolaton semmiféle pecsét nem látszik, és az aláírás iskevésé olvasható.

A pecsétről az elsőfokú bíróság ítélete nem tesz említést. Az a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában szerepel anélkül azonban, hogy a bíróság erre bizonyítást folytatott volna, avagy az eltérést bármivel magyarázta volna.

Végül alternatív vádemelésre került sor, és a bíróságok a váddal egyezően alternatív tényállást állapítottak meg. A tényállás azt tartalmazza, hogy III. r. terhelt a minisztériumi iratot maga készítette vagy mással elkészíttette.

A Btk. 274. §-a (1) bekezdésének a) pontjában írt tényállás azt feltételezi, hogy az elkövető maga készíti el a hamis közokiratot. Amennyiben ez nem állapítható meg, úgy felbujtásnak lehet értékelni a magatartást. Anélkül azonban, hogy bármi közelebbit tudnánk az irat elkészítésének a körülményeiről, aligha jelenthető ki, hogy a III. r. terhelt volt a megrendelő. A felderítés, valamint a bírósági ténymegállapítás hiányosságait spekulatív módon nem lehet pótolni.

A védő mindezek alapján a jogerős ítélet megváltoztatását és a terhelt felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a Bf.2316/2008 számú átiratának a tartalmában a törvényes vád hiányára, mint eljárási okra is utaló felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az a tényállítás, hogy a hamis közokiratot a III. r. terhelt készítette vagy készíttette, egyrésztől nem érinti a vád törvényességét, másrésztől pedig nincs kihatással a büntetés törvényességére sem. A Btk. 21. §-ának (3) bekezdése alapján ugyanis a részesekre is a tettekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni, ezért a tényállás alternatív megfogalmazása nem eredményezett törvénytörő büntetést.

A III. r. terhelt közreműködésével egy olyan, korábban sosem létezett közokirat keletkezett, amelynek a tényleges elkészítője nem azonos a kiállítóként feltüntetett személlyel, és tartalma sem felel meg a valóságnak. A büntető anyagi jogszabályok értelmében az ilyen okirat hamis közokirat.

Kétségtelen, hogy a külföldön kiállított közokirat elkövetési tárgyként akkor vehető figyelembe, ha azt a kiállítás helye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóság felülhitelesítette. A Magyar Állam által kötött eltérő nemzetközi megállapodás esetén azonban felülhitelesítésre nincs szükség.

A Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között a polgári, családjogi és bűnügyi jogsegély

tárgyában Moszkvában, 1958. július 15-én aláírt szerződés kihirdetéséről szóló 1958. évi 38. számú tvr. ma is hatályban van. Ennek 14. cikke értelmében a Szerződő Felek területén kiállított és hivatali pecséttel ellátott okiratoknak a másik Szerződő fél területén való felhasználáshoz nincs szükség felülhitelesítésre.

Nyilvánvaló azonban, hogy a felülhitelesítés, mint a magyar büntetőjogi védelem feltétele a valódi külföldi közokirat meghamisítása esetén jöhet szóba. Alakilag és tartalmilag is hamis közokirat készítése esetén a felülhitelesítés nem lehet feltétel, hiszen ebben az esetben nincs is felülhitelesíthető eredeti közokirat, továbbá az elkövetőnek a bűncselekmény elkövetési tárgyát kellene a külképviseleti hatóság elé tárni, leleplezve ezzel a saját cselekvőségét. Helyes volt ezért a másodfokú bíróság álláspontja, hogy az okiratot hamis közokiratnak, a III. r. terhelt cselekvőségét pedig közokirat-hamisításnak minősítette.

A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta és részletesen indokolta.

Hangsúlyozta, hogy amint nem létező pénzt nem lehet hamisítani, úgy nem létező közokiratot sem lehet hamisítani.

A másodfokú bíróság a hamis meghatalmazást érintő eltérő tényállást anélkül állapította meg, hogy arra bizonyítást folytatott volna le.

A Legfőbb Ügyészség helyesen hivatkozott az 1958. évi 38. számú törvényerejű rendeletre. A hivatkozott jogszabály rendelkezései a Szerződő Felek területén kiállított okiratokra vonatkoznak. Mivel az egyik szerződő fél, a Szovjetunió azonban 1993-ban már nem létezett, következésképpen az eljárás tárgyát képező meghatalmazásra a tvr. rendelkezései nem alkalmazhatók.

A Pp. 195. §-ában meghatározott és a másodfokú bíróság által helyesen idézett közokirat fogalma a „megszabott alakban” kiállított okiratokra vonatkozik. Az eljáró bíróságok nem is vizsgálták, milyen alakszerűségeknek kellett volna megfelelnie a meghatalmazásnak.

A bíróság nem indokolta, miért állapította meg alternatív tényállást, amelynek a III. r. terhelt cselekményének minősítése körében jelentősége van. Ezzel oly mértékben megszegte indokolási

kötelezettségét, hogy emiatt az ítélet a felülbírálatra alkalmatlan.

A védő mindezek alapján a III. r. terhelt felmentését indítványozta elsősorban bűncselekmény, másodsorban bizonyítottság hiányában.

A legfőbb ügyész képviselője az átiratában foglaltakkal egyezően a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

Rámutatott, hogy a bizonyítás vagy a tényállás esetleges hiányosságai nem képezhetik felülvizsgálat alapját.

A másodfokú bíróság valójában jogi következtetéssel állapította meg, hogy a III. r. terhelt a közokirat-hamisítás büntettét követte el. Megindokolta, hogy a bűnösség megállapítását mire alapozta. Önmagában az a körülmény, hogy ez az indokolás nem olyan kimerítő, az indokolási kötelezettség elmulasztásának megállapítását nem eredményezheti.

A közokirat-hamisítás büntettének megállapítása körében nincs jelentősége annak, hogy ilyen okiratot egyébként nem is lehetett volna kiállítani.

Az alternatív tényállás megállapítására valóban nem kerülhetett volna sor. A III. r. terhelt bűnössége tárgyában azonban e tényállás alapján is megnyugtatóan állást lehet foglalni. A felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette ugyanis aggálytalanul megállapítható, s annak büntetési tétele a tettesként elkövetett cselekmény büntetési tételével azonos.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

A védő azt állította, hogy a bíróságok a tényállást anélkül állapították meg, hogy a hamis minisztériumi irat elkészítésének körülményeiről - nem is beszélve a készítő személyéről - bármi közelebbit tudnának. Aligha jelenthető ki továbbá az is, hogy a

III. r. terhelt volt az irat megrendelője. Egyáltalán nem elképzelhetetlen, hogy az ügynek több szereplője is van, így még a felbujtói magatartásra sem lehet teljes határozottsággal következtetni, amennyiben a saját készítés nem állapítható meg.

Amint arra a Legfelsőbb Bíróság fentebb hivatkozott, a felülvizsgálati eljárásban a megállapított tényállás és a bizonyítékok értékelése nem támadható, ezért a felülvizsgálati indítvány ebben a részében a törvényben kizárt.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Legfelsőbb Bíróság abból indult ki, hogy minden hivatalos eljárás lefolytatásának legelső mozzanata a hatáskör és az illetékesség vizsgálata. Ezért rendelkezik úgy a Be. 19. §-a is, hogy a bíróság a hatáskörét és az illetékességét hivatalból vizsgálja.

A nemzetközi vonatkozású ügyekben a hatáskör vizsgálata szükségképpen a joghatóság vizsgálatával kezdődik.

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla figyelmét elkerülte, hogy a minősítés megváltoztatása folytán olyan cselekményben állapította meg a német állampolgár III. r. terhelt bűnösségét, amelyet nem Magyarországon, hanem külföldön követett el.

Az irányadó tényállás szerint a hamis közokiratot a német állampolgár terhelt készítette vagy készíttette el, és a tényállás nem tartalmaz arra vonatkozó adatot, hogy erre Magyarországon került volna sor.

A Btk. 4. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a magyar törvényt kell alkalmazni a nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett cselekményre is, ha az a magyar törvény szerint bűncselekmény és az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő.

Az eljáró bíróságok elmulasztották annak vizsgálatát, hogy a jogerős ítéletben megállapított közokirat-hamisítás büntette az elkövetés helyének törvénye szerint büntetendő-e. Miután az elkövetés helyére (államára) vonatkozó adatot a tényállás egyáltalán nem tartalmaz, ez már önmagában kizárhatná a III. r. terhelt Magyarországon történő büntetőjogi felelősségre vonását a közokirat-hamisítás büntetéseben. Az elkövetés helyének büntetendőségét vélelmezni ugyanis nem lehet, mert az sértene az in dubio pro reo elvét.

A Btk. 4. §-ának (3) bekezdése szerint az (1)-(2) bekezdés eseteiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész rendeli el.

A Btk. e rendelkezése tehát a legfőbb ügyész hatáskörébe utalja annak a kérdésnek az eldöntését, hogy nem magyar állampolgár ellen az általa külföldön elkövetett bűncselekmény miatt induljon-e büntetőeljárás. Amennyiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész nem rendeli el, annak hiánya a Btk. 22. §-ának i) pontjában meghatározott büntethetőséget kizáró ok.

A Legfelsőbb Bíróság az iratok tartalma alapján azt állapította meg, hogy a III. r. terhelt ellen indított eljárásban a Legfőbb Ügyész nyilatkozatának a beszerzésére nem került sor. Erre vonatkozó ténymegállapítást a felülvizsgált ügydöntő határozatok sem tartalmazzák.

A Be. 6. §-a (3) bekezdésének c) pontja szerint büntetőeljárást nem lehet indítani, a már megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, vagy felmentő ítéletet kell hozni, ha - az e törvényben meghatározott kivételekkel - büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok áll fenn.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a III. r. terhelt bűnösségének kimondására a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott és aszerint büntetendő közokirattal visszaélés büntettében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Amint arra a Legfelsőbb Bíróság fentebb már hivatkozott, a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a rendkívüli jogorvoslat elbírálása során irányadó tényállás alapján vizsgálta, hogy a terhelt bűnösségének kimondása sérti-e a büntető anyagi jog szabályait.

A Fővárosi Bíróság által megállapított tényállás I/2/3. pontja (ítélet 8. oldal) szerint az I.r. terhelt tudta, hogy a III.r. terhelt is rendelkezik 100 millió amerikai dollár névértékű hamis kincstárjegyekkel, amelyek a nála lévő példányoktól csak sorozatszámban térnek el.

Az értékpapírok közös hasznosítása érdekében az I.r. terhel 2001. júniusában lépett kapcsolatban és egyezett meg a III.r. terhelttel, akitől a forgalomba hozatal érdekében megszerezte a nála lévő értékpapírok sorozatszámát, az azok eredetének igazolására készített hamis miniszteri meghatalmazás másolatát, valamint egy 2001. május 14-re keltezett, az említett értékpapírok tulajdonjogát igazoló tanúsítványt.

A tényállás I/3. pontja szerint a II. r. terhelt az I.r. terhelt által rendelkezésére bocsátott kincstárjegyek banki letétbe vétele érdekében 2001. június hó 14 napján folytatott tárgyalást a Bank Rt. központi épületében. Ott a kincstárjegyek eredetiségének igazolására bemutatta a III.r. terhelt birtokában levő három kincstárjegy eredetigazolására hamisított, korábban említett szovjet miniszteri meghatalmazás német nyelvű változatának másolatát.

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a II. r. terheltnak a tényállás I/3. pontjában foglalt cselekményét társtettesként elkövetett, a Btk. 318. §-a (1) bekezdésében meghatározott, a (7) bekezdésének a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen jelentős kárt okozó csalás bűntette kísérletének, valamint a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás bűntettének minősítette.

A III. r. terhelt a hamis miniszteri meghatalmazás másolatának rendelkezésre bocsátásakor tudta, hogy azt terhelttársai hamis 100 millió dolláros kincstárjegyek hasznosítására kívánják felhasználni. Miután Kővári Attila II. r. terhelt az általa tettesként elkövetett csalás kísérletéhez a megtévesztés körében felhasználta az I.r. terhelt közvetítésével hozzá eljuttatott hamis közokirat fénymásolatát, a III. r. terhelt e cselekménye a Btk. 318. §-a (1) bekezdésében meghatározott, a (7) bekezdésének a) pontja szerint minősülő és büntetendő (közvetett) bűnsegédként elkövetett, különösen jelentős kárt okozó csalás bűntette kísérletének, valamint a Btk. 276. §-ában meghatározott és aszerint büntetendő (közvetett fizikai) bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének a megállapítására alkalmas, miután a hamis közokirat egyszerű másolata magánokiratnak minősül. Ebből az következik, hogy - bár a közokirat-hamisítás bűntettében a bűnösségének kimondására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor - a III. r. terhelt bűnösségének a kimondása önmagában (eltekintve a törvénysértő minősítéstől) a büntető anyagi jog szabályainak megfelelt. Ezért a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjára alapozott felülvizsgálati indítvány nem vezetett eredményre.

A Legfelsőbb Bíróság ezért - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5)

bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. április hó 30. napján.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné